

Toimetuse ja tallitus

TALLINNAS,

Pagari uul. nr. 1

Toimetaja kõnetunnid

kella 12—1.

SÕDUR

SÕJAASJANDUSE AJAKIRI.
ILMUB ÜKS KORD NÄDALAS
ülemjuhataja staabi väljaandel.

Tellimise hind:

1 aasta peale 40 marka

1/2 " " 20 "

1/4 " " 10 "

Kuulutuste ja teada-

annete hind: Iga kor-
pusrea eest 1 mark.

Tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu kõik wabarilgi postiasutused ja era-raamatukauplused.

№ 10.

Laupäeval, 6. märtsil 1920.

II aastakäik

Teise diviisi ülem polkownik Puskar.

Wiktor Puskar sündis 25. aprillil 1889. a. Wiljandi linnas. 1907. a. astus ta sõjateenistusesse ja lõpetas 1911. aastal Wilna sõjakooli 1. järgu diplomiga, mis peale ta alam-leitnantiks ülendati ja 169. Nowo-Troitski polku teenima määrati. Ilmasõja lahthupõhkimisel läks Puskar ühes polguga sõjaväljale, kus ta kuni sõja lõpuni wiibis. 1. märtsil 1917. aastal määrati Puskar, kes sel ajal juba alam-polkowniku auhambis oli, 4. Soome kaitsepolgu ülemaks abiks, mis sugufes ametis ta kuni 4. detsembrini 1917. a. oli. Kõik see aeg oli Puskar wõitluseliinil. Ta on kõitidel wäerindabel, peale Skautasja oma, wõidelnud ja 22 lahingust osa wõtnud. Wõitlustes ülesnäidatud wahwuse ja tubliduse, kui ta edukate wõitustawade wäljatõotamise eest on Puskarile Wene-Saksa sõja ajal annetatud kõik sel ajal olemas olemad ülem-ohwitseri aumärgid ühes mōõkabega. Ilmasõjas sai ta 2 korda haawata.

Detsembri kuul 1917. a. tuli polkownik Puskar kodumaale, et Eesti polkude asutamise tööst osa wõtta. Ta määrati oma kodulinna Wiljandisse 2. Eesti polgu ülemaks abiks. Augusti kuul 1918. aastal, kui sakslased Eesti tegelasi wangistama hakkasid (teatavasti arreteeriti sel ajal sakslaste poolt kindral Pöder, Strandmann, ja t.), põgenes Puskar Wenemaale, kuhu ta jäi kuni Saksa okupatsiooni wõimude lahthumiseni Eestist.

Eesti Wabastussõja ajaloo on polkownik Puskaril teiste wäejuhtide kõrwal tähtis paik. Kuna kindral Edmison Wiru wäerinnal punasid wägesid tagasi tõrjus, tegi seda polkownik Puskar Lõuna wäerinnal. See oli väga raske aeg, kus teise diviisi torraldamine ja juhatamine polkownik Puskari kätte usaldati.

Punased wäesalgad olid lõunast juba Wiljandile lignemas. Suurelt osalt polkownik Puskari julgele ja kindlale ülesastumisele — ühest küljest sissetungiwale wälise waenlase wastu, teisest küljest sissetungimise enamlaste wastu sõjalini piirkonnas — wõlgneme tänu selle eest, et enamluse sissetungimine Eestisse nii ruttu lihtsibeeriti. Ara tundes, et riigi kaitsemine wõimata on, kui fronti ligemas piirkonnas sissetungimised waenlased wälise waenlase kasuks salaja kihutusitööd teewad, oli polkownik Puskar waenlase agentide tabamises õige osaw. See tema tegewus sünnitas mõnel pool palju paksu werd, sest teda peeti liialdajaks. Kõigil on wististi meeles, kuidas polkownik Puskarit tuntud enamlase

Polkownik Puskar.

W. Maasiku kinnipidamise eest kohtulikule wastutusele ahwardati wõtta, ja ometigi olid needsamad ringkonnad, kes Maasikut enne oma eestkostmise ja kaitse alla wõtsid, pärast, walitsuses olles, sunnitud teda m. ralt wälja saatma.

Nüüd on polkownik Puskari sõjalised teenused wäärilisel hinnatud, kuna temale Wabariigi walitsuse poolt esimese liigi esimese järgu Wabaduse Riist on annetatud.

Sisukord.

Ametlik osa:

1. Ülendused.
2. Väljavõtted Sõjavägede Ülemjuhataja päevakäskudest.
3. Sõjaministri päevakäskud.
4. Vabaduse Risti saajate nimekiri.

Üleüldine osa:

1. Volkovnik Bustar (pildiga lehe eesotsas.)
2. Kuulipilduja osade nimetused. (Wiltrop.)
3. Laidoneri Invaliidide Fondi asutamise puhul.
5. Kuulutused.

Ülendused.

Wäljavõtted käskudest Wabariigi sõjavägedele.

Nr. 412.

Tallinnas, 26. veebruaril 1920.

§ 1. Allpool tähendud ohvitserid laiaroopalise soomusrongi nr. 6 pealt kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes:

Leitnandist — alamkapteniks:

1. Nikolai Riwi, wanusega 25-ist veebruarist 1917.

Alamleitnandist — leitnandiks:

1. Mikander Bekarsky, wanusega 20-ist veebruarist 1917.

§ 2. Piirimälwe Walitšusest leitnant Aleksander Keerig kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamkapteni auastes, wanusega 19-ist maist 1916.

§ 3. Laiaroopalise soomusrongi „Kapten Irw'e“ pealt leitnant Wiktor Arak kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamkapteni auastes, wanusega 1-ist juulist 1917.

§ 4. Allpool tähendud ohvitserid laiaroopalise soomusrongi nr. 2 pealt kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes järgmises auastes:

Leitnandist — alamkapteniks:

1. Konstantin Hindrikson, wanusega 16-ist maist 1917.

Alamleitnandist — leitnandiks:

1. Feliks Jakobson, wanusega 2-ist maist 1917.

§ 5. Laiaroopalise soomusrongi nr. 3 pealt alamleitnant Doniel Pedmanjon kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes leitnandi auastes, wan. 24-ist maist 1917.

§ 6. Riitaroopalise soomusrongi nr. 1. pealt lipnik Otto Raubsepp kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamleitnandi auastes, wan. 10-ist juunist 1917.

§ 7. Riitaroopalise soomusrongi nr. 3 pealt lipnik Werner Palmberg kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamleitnandi auastes, wanusega 12-ist oktoobrist 1917.

§ 8. Laiaroopalise soomusrongi nr. 4 pealt lipnik Mats Siner kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamleitnandi auastes, wanusega 12-ist oktoobrist 1917.

Nr. 413.

Tallinnas, 26. veebruaril 1920.

§ 1. Soomusautode kolonnist alamkapten Artur Uus kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes kapteni auastes, wanusega 22-ist augustist 1917.

Riitaroopalise soomusrongi nr. 5 komandant leitnant Johan Paal kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes, alamkapteni auastes, wanusega 1. augustist 1917

§ 3. Allpool tähendud Soomusrongide diviisi tagawara bataljoni ohvitserid kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes:

Alamleitnandist — leitnandiks:

1. Konrad Ginemann, wanusega 1. jaanuarist 1917.

Lipnikudest — alamleitnantidest:

1. August Tomingas, wanusega 1. jaan. 1919.
2. Anders Lindquist, wanusega 14. weebr. 1917.
3. Erich Haas, „ 1. oktoobr. 1917.

§ 4. Allpool tähendud 4-da jalaväe polgu ohvitserid kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes järgmises auastes:

Alamleitnandist — leitnandiks:

1. August Kask, wanusega 19. aprillist 1917.

Lipnikust — alamleitnandiks:

1. Jaan Mägi, wanusega 1. veebruar. 1917.

§ 5. 2. polgust alamleitnant Johan Toos kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes leitnandi auastes, wanusega 5. oktoobrist 1917.

Nr. 414.

Tallinnas, 26. veebruaril 1920.

Allpool tähendud Ruperjanowi partisanide polgu ohvitserid kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes järgmisesse auastesse:

Leitnandist — alamkapteniks:

1. Gustaw Sango-Ango, wanusega 17. septembrist 1917.

Alamleitnandist — leitnandiks:

1. Walter Pedal, wanusega 16. märtsist 1917.

Lipnikust — alamleitnandiks:

1. Arnold Sinka, wanusega 11. juulist 1917.

§ 2. Allpool tähendud Soomusrongide diviisi kuulipildurite kurjaste ohvitserid kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes järgmisesse auastesse:

Leitnandist — alamkapteniks:

1. Eduard Riis, wanusega 13. novemb. 1917.

Lipnikust — alamleitnandiks:

1. Arnold Neumann, wanusega 28. novembrist 1917.

§ 3. 7-ist jalaväe polgust alamleitnant Hans Jürgens kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes leitnandi auastes, wanusega 1. jaanuarist 1917.

§ 4. Satala partisanide polgust alamleitnant Vladimir Kampus kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes leitnandi auastes, wanusega 18. oktoobr. 1917.

§ 5. Allpool tähendud Scouts polgu ohvitserid kinnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes järgmisesse auastesse:

Lipnikudest — alamleitnantidest:

1. Mihkel Root, wanusega 10. oktoobr. 1915.
2. Konstantin Ait, wanusega 1. jaan. 1917.

§ 6. 2-st jalaväe polgust lipnik Karl Jungermann finnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamleitnandi auastes, wanusega 21. maist 1917.

Mr. 415.

Tallinnas, 26. weebruaril 1920.

1. 3-da diviisi tagavara bataljoni ülem kapten Johannes Lutzar ülendatse alampolkownikuts.

§ 2. Mõisaküla jaama komandant leitnant Nikolai Eugenberg ülendatse alamkapteniks, wanusega 14-st detsembri 1919.

§ 3. Tallinna Balti jaama komandant leitnant Artur Wunk ülendatse alamkapteniks, wanusega 16-st detsembri 1919.

§ 3. Riisaroopaliste soomusrongide staabist leitnant Peeter Kurwits ülendatse alamkapteniks, wanusega 28-st detsembri 1919.

§ 4. Allpool tähendub Ruperjanowi partisanide polgu ohvitserid ülendatse:

Alamleitnantidest — leitnantideks:

1. Wafili Kasl, wanusega 1-st maist 1919.

2. Johannes Soobla, „ 9-st juulist 1919.

3. Rudolf Riiewel, „ 4-st nov. 1919.

§ 6. Allpool tähendub 1-se jalaväe polgu ohvitserid ülendatse:

Alamleitnantidest — leitnantideks:

1. Arnold Orblit, wanusega 3-st juulist 1919.

2. Johannes Waimel, „ 6-st juulist 1919.

3. Leonid Tšogankow, „ 8-st sept. 1919.

4. Platon Kuusik, „ 1-st nov. 1919.

Mr. 424.

Tallinnas, 29. weebruaril 1920.

§ 1. 7-st jalaväe polgust leitnant Kurt Giesz finnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamkapteni auastes, wanusega 14-st märtsi 1917.

§ 2. Laiaroopalise soomusrongi nr. 5 pealt leitnant Alfred Hindberg finnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamkapteni auastes, wanusega 1-st juulist 1917.

§ 3. Laiaroopalise soomusrongi nr. 2 pealt leitn. Feliks Jakobson finnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamkapteni auastes, wanusega 2-st novembri 1917.

§ 4. 1-st suurtükiväe polgust alamleitnant Karl Tulj, finnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes leitnandi auastes, wanusega 19-st jaanuari 1917.

§ 5. 2-st kindluse raske suurtükiväe diviisist alamleitnant Nikolai Reimann finnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes leitnandi auastes, wanusega 19-st aprillist 1917.

§ 6. Soomusrongide diviisi tagavara bataljonist alamleitnant Anders Linquist finnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes, leitnandi auastes, wanusega 14-st juunist 1917.

§ 7. 3-st suurtükiväe polgust alamleitnant Hugo Wellig finnitakse, väljateenitud aja eest sõjaväes, leitnandi auastes, wanusega 22-st oktoobri 1917.

§ 8. Soomusrongi baterei nr. 2 ülem lipnik Leonhard Pallon finnitakse väljateenitud aja eest sõjaväes alamleitnandi auastes, wanusega 1-st märtsi 1915.

Mr. 425.

Tallinnas, 29. weebruaril 1920.

§ 1. Satala partisanide polgu ülem kapten Willem Marber ülendatse alampolkownikuts, wanusega 5. oktoobri 1919.

§ 2. Soomusrongide diviisi kuulipildurite kurguste leitnant Paul Lesthal ülendatse alamkapteniks, wanusega 16. oktoobri 1919.

§ 3. Allpool tähendub laiaroopalise soomusrongi „Kapten Irw'e“ ohvitserid ülendatse:

Leitnandid — alamkapteniks:

1. Artur Brakel, wanusega 16. oktoobri 1919.

Alamleitnandid — leitnandid:

1. Paul Willemi, wanusega 18. detsembri 1919.

§ 4. Allpool tähendub Infeneriväe Walitsuse Sädetelegrafi osakonna ohvitserid ülendatse:

Leitnandid — alamkapteniks:

1. Peeter Sõgi, wanusega 20. jaanuari 1920.

Alamleitnantidest — leitnantideks:

1. Alfred Groszberger, wanusega 5. sept. 1919.

2. Hans Wört, wanusega 1. jaanuari 1920.

§ 5. Laiaroopalise soomusrongi nr. 2 pealt alamleitnant Johan Siob ülendatse leitnandiks, wanusega 9. detsembri 1918.

§ 6. Laiaroopalise soomusrongi nr. 3 pealt alamleitnant Karl Terraw ülendatse leitnandiks, wanusega 20. weebruarist 1919.

§ 7. Soomusrongide diviisi staabist alamleitnant Alekxander Tilger ülendatse leitnandiks, wanusega 19. jaanuari 1920.

§ 8. 2-st suurtükiväe polgust lipnik Woldemar Pääsuke ülendatse alamleitnandiks, wanusega 15. aprillist 1919.

§ 9. Sõjaväe Intendandi Walitsuse toitlus osakonna ülem lipnik Woldemar Wisberg ülendatse alamleitnandiks, wanusega 13. juunist 1919.

§ 10. Tallinna tagavara polgust lipnik Artur Tarning ülendatse alamleitnandiks, wanusega 12. septembri 1919.

Mr. 426.

Tallinnas, 29. weebruaril 1920.

§ 1. Rannabaterei nr. 5 merewälilane Arthur Ruhlberg ülendatse ohvitseri asetäitjaks, 27. novembri 1919.

§ 2. Allpool järgnevad Kalewi Malewa polgu rahwawälilased ülendatse ohvitseri asetäitjateks:

W. alamohw. Arnold Belials, 14. okt. 1919.

„ Erich Belials, 14. oktoobri 1919.

„ Johannes Lepisto, 1. jaan. 1920.

„ Felix Grünreich, 16. detf. 1919.

„ Julius Wunn, 11. detf. 1919.

„ Jaak Ruum, 15. novembri 1919.

„ Eduard Pahw, 11. detsemb. 1919.

§ 3. Riisaroopalise soomusrongi nr. 1 rahwawälilane Heinrich Holm ülendatse ohvitseri asetäitjaks, 6. maist 1919.

§ 4. Riisaroopalise soomusrongi nr. 2 rahwawälilane Karl Müller ülendatse ohvitseri asetäitjaks, 2. weebruarist s. a.

§ 5. Allpool järgnevad lalaroopalise soomusrongi nr. 9 rahwawäelased ülen dakse ohwitseri asetäitjateks:

Rahwawäel. Edgar Manitsky, 1. detf. 1919.
Kriitian Normann, 1. juunist 1919.
Mihkel Laas, 1. juunist 1919.
Erich Peebus, 18. märtsist 1919.
Elmar Roger, 18. märtsist 1919.

Junkur Robert Kirschbaum, 21. detsemb. 1918.

§ 6. Soomusrongide diviisi tagawara bataljonist, junkur Wassili Wäli ülen dakse ohwitseri asetäitjateks 3. oktoobrist 1919.

§ 7. Allpool järgnevad 6-da jalawäe polgu rahwawäelased ülen dakse ohwitseri asetäitjateks:

Weltweebel Jaan Pöder, 6. detsembrist 1919.
Jaan Schönberg, 10. septemb. 1919.
Roorem alamohw. Karl Saks, 18. septemb. 1919.

Sõjawägede ülemjuhataja,
Kindralstaabi kindral-majoor Laidoner.

Wäljawõttes Sõjawägede Ülemjuhataja päewaläskudest.

Mr. 1126.

Tallinnas, 25. webruaril 1920.

Käsen sõjawäelastele seepi poole kuu peale ette anda. Kui sõjawäelane on lühikese ajalisel puhkusel eht ametisõidul, kui wäeosast äraolemise aeg järgemööda pikem ei ole, kui pool kuud, seepi pealt mitte maha arvata, ja nendele, kes seaduses ettenähtud korra järele wäeosast äraolemise ajal toiduainete eest raha saavad, käsen päewase toiduainete normi (point) hind täielikult wäljamaksta, ilma seepi wäärtuse mahaarvamata.

Mr. 1129.

Tallinnas, 25. webruaril 1920.

Wiimasel ajal on kaunis laialdaselt läinud nähtus, et wäeosade orkestrid mängivad taju eest, kuna aga taju pole normeeritud ja ei saa kuhugi fiksetuleks näidata, waid saab erawiisil mängijate wahel ära jagatud. — See nähtus ei ole loomulik. —

Sellepärast käsen tajuks erawiisil mängimise eest nõuda igale mängijale 10 mk. tunnis, ja üleüldijele taju summale lisada juurde 15%, kapellmeistrile ja riigi tajuks 20%. —

Sel kombel saadud taju peab fiksetantud saama wäeosja raharaamatutesse. — Mängijatele ja kapellmeistrile nõutaw summa peab wiimastele wiibimata wälja maksma ja kuluks kirjutud saama, kuna riigi tajuks minew 20%, saab ületantud erasummadesse ja seda võib kulutada mänguriistade parandamiseks, uute ostmiskes ja muuks orstarbeks, kuid igakord Sõjawäe Kooride Muusika Inspektori nõusolekul. —

Mr. 1147.

Tallinnas, 29. webruaril 1920.

Haigemojades rawitsemisel olevate haigete toidunormi hinnaks lugeda katkühmünd katk marka päewas inimese peale.

Mr. 1148.

Tallinnas, 29. jaanuaril 1920.

Sõjawangide toidunormi hinnaks lugeda katkühmünd marka päewas inimese peale.

Mr. 1150.

Tallinnas, 1. märtsil 1920.

Wabariigi Walitsuse otsuse 23. weebr. l. a.: Teatan, et Wabariigi Walitsus otsustas 23-al webruaril f. a.:

„Kõigi hülgawate teenuste eest Eesti Wababuse wõitluses annetada Eesti Sõjawägede Ülemjuhatajale Kindral-Majoor J. Laidoner'ile Eesti Wababuse Risti 1-se liigi 1-se järgu autäht.“ —

Nimetatud autäht minu teenistuse lehte fiske kanda.

Mr. 1151.

Tallinnas, 1. märtsil 1920.

Wabariigi Walitsus otsustas 23-mal webruaril f. a. annetada 1-se liigi 1-se järgu Wababuse Risti järgmistele ohwitseridele:

1. Sõjawägede Ülemjuhataja Staabi Ülemale Kindralstaabi Kindral-Majoor Jaan Hendriku p. Soots'ile.

2. Sõjawäe Ringkonna Ülemale Kindral-Majoor Andres Larka'le.

3. 1-se diviisi Ülemale Kindral-Majoor Aleksander Jaani p. Lõnnison'ile.

4. 3-da Diviisi Ülemale Kindral-Majoor Ernst Pöder'ile.

5. 2. diviisi Ülemale Polkownik Wiktor Pustar'ile.

6. Soomusrongide Diviisi Ülemale Polkownik Karl Toorpi p. Parts'ile.

7. Merejõudude Juhatajale aseadmiral Johann Jüri p. Pikka'le.

8. Sõjawäe Warustuse Ülemale Polkownik Rudolf Gustawi p. Reimann'ile.

Ja 1-se liigi 2-se järgu Wababuse Risti:

1. S. Terwishoiu Walitsuse Ülemale Dr. med. Artur Hanju p. Lõssmann'ile.

2. Sõjawägede Ülemjuhataja Staabi Kindralstaabi Walitsuse Ülemale Kindralstaabi Polkownik Jaan Jaagu p. Rink'ile

3. Sõjawägede Ülemjuhataja Staabi Korralduswalitsuse Ülemale Kindralstaabi Polkownik Paul Hendritu p. Lill'ile.

Nimetatud autähed nende ohwitseride teenistuse lehtedesse fiske kanda.

Sõjawägede Ülemjuhataja:

Kindralstaabi Kindral-Majoor Laidoner.

Wäljawõttes Sõjaministri päewaläskudest.

Mr. 31.

Tallinnas, 1. märtsil 1920.

Wabariigi Walitsus otsustas 23-mal webruaril f. a. minu ettepanekul Wababuse Risti põhikirja § 24 põhjal annetada 1. liigi 1. järgu Wababuse Risti:

1. Endisele Sõjaministrile Konstantin Pätš'ile ja

2. Sõjaministri abile, Sõjawäe Ringkonna Ülemale Kindral-Majoor Andres Larka'le.

Kindralstaabi Kindral-Majoor Larka.

Sõjaministri eest.

Wababuse Rist

2. liit 3 jätk on Wabariigi Walitsuse poolt 21. webruaril f. a. annetatud järgmistele ohwitseridele:

7. jalawäe polgust: leitnant Herbert Abo p. Maurer, alamleitnant Andres Antoni p. Mirka, leitnant August Mardi p. Willup, lipnik Aleksander Jüri p. Ball, alamleitnant Johan Mardi p. Waigo.

1-st ratsapo'gust: alamkapten Aleksander Gustawi p. Maiste, alamleitnant Karl Pauli p. Paulsen, lipnit Aleksander Stersti p. Valin.

1-st jalawäe polgust: leitnant Johannes Otto p. Grant, leitnant Nikolai Hansu p. Sell.

3-da kindluse raske suurtükiv. diviisij ülem: kapten Jaan Johani p. Tõnisson.

1-st suurtükiväe polgust: alamleitnant Artur Aleksandri p. Raag.

Sõjavägede Ülemjuhatoj juures staabi ohv.: polkownik Aleksander Mihkli p. Seimann.

1-se diviisij staabi ülem: polkownik Viktor Jaani p. Liival.

4-da jalawäe polgu ülem: alampolkownik Jakob Jakobi p. Wende.

Suurtükiväe tagawara diviisijoni ülem: kapten Heinrich Hansu p. Laretei.

4-st jalawäe polgust: alamkapten Johannes Johani p. Kemmel, alamkapten Jaan Jaani p. Mets, alamkapten Eduard Taaweti p. Olmberg.

3-st jalawäe polgust: lipnit Hugo Jüri p. Riit.

Sõjala partisaanide polgust: leitnant Edgar-Aleksander Jaani p. Sarnits, leitnant Johannes Aleksandri p. Holla-Holland.

Balti bataljonist: lipnit Helmut Rosental, alamkapten Georg Sloy.

S/l. „Wambola“ komander: wanem leitn. Tiido Johani p. Kraus.

M/r. „Lembit'u“ komander: wanem leitn. Jaan Tõnise p. Klaar.

M/r. „Lennuk'i“ pealt: wanem leitn. Aleksander Gustawi p. Talts, wanem leitn. Edmond Lui p. Hüppler.

M/r. „Wambola“ pealt: leitnant Karl Joosepi p. Stern.

S/l. „Meeme“ komander: leitn. Peeter Juhani p. Rask.

S/l. „Tartu“ komander: leitn. Jaan Peetri p. Usin.

M/r. „Wambola“ pealt: noorem leitn. Juhani Jaani p. Jansen.

S/l. „Lembit'u“ pealt: leitn. Andrei Juhani p. Erikson.

Peipsi laewastiku diviisijoniist: leit. Alfred Jaani p. Walge.

Soomusrong „Kaptin Irw'e“ ülem: alamkapten Eduard Mihkli p. Keps.

Ruperjanowi partisaanide polgu ülem: kapten Jaan Abo p. Unt.

Laiaroopalise soomusrongi nr. 2 ülem: Jaan Jaani p. Lepp.

Kitfaroopalise soomusrongide ülem: alamkapten. Albert Mihkli p. Peters.

Kalewi Malewa polgu ülem: alampolkownik Oskar Peetri p. Luiga.

Soomusrongide diviisij staabist: alamleitn. Aleksander Jaani p. Tilger.

Laiaroopalise soomusrongi nr. 3 pealt alamkapten Peeter Juhani p. Asmus.

Laiaroopalise soomusrongi nr. 4 ülem: leitn. Edgar Karli p. Teslon.

Laiaroopalise soomusrongi nr. 3 pealt: alamleitn. Johan Aderbergi p. Oibertop, lipnit Richard Kristiani p. Reinberg, lipnit Theodor Nikolai p. Wassermann, alamleitnant Jaan Johani p. Jürgenson, leitnant August Woldemar Jaani p. Stimmann, alamleitnant Walter Aleksandri p. Thalheim, leitnant Johan Hansu p. Rask.

Laiaroopalise soomusrongide suurtüki inspektor: alamkapten Mart Madise p. Unt.

Laiaroopalise soomusrongi nr. 3 pealt: lipnit Karl Tõnise p. Kadak, leitn. Georg Otto p. Noosmann.

Scouts polgu ülem: kapten Friedrich Konrabi p. Pinka.

Laiaroopalise soomusrongi nr. 2 pealt: leitnant Herbert Konrabi p. Pinka, lipnit Martin Kuiswet.

3-da diviisij staabi ülem: kindralstaabi polkownik: Nikolai Aleksei p. Keet.

5. jalawäe polgust: kapten Peeter Juhani p. Blado, alamkapten Erich Nikolai.

1. jalawäe polgust: alamkapten Jaan Peetri p. Kurwitz.

5. jalawäe polgust: alamkapten Woldemar Kristijant p. Raring.

5-da jalawäe polgu ülema abi: kapten Jakob Andrese p. Mummer.

5. jalawäe polgust: kapten Viktor Jaagu p. Koern, alamkapten August Andrese p. Rask, Woldemar Mihkli p. Silbermann, alamkapten Elmar Willemi p. Weinberg, alamkapten Hans Jaani p. Idam.

Piirivalwe Walitsusest; leitnant Ralf Jüri p. Teimann.

5. jalawäe polgust: alamleitnant Georg Jakobi p. Liiv, alamkapten August Jaani p. Rask, alamleit. Hans Hansu p. Tammist, leitnant Karl-Woldemar Hansu p. Tammekand, alamleitnant Julius Otto p. Eilandt, leitnant August Juhani p. Preis, alamleit. Arthur Jaani p. Kludorf, alamleitnant Oskar Mihkli p. Köster, leitnant Abo Ewertti p. Timpann.

Laiaroopalise soomusrongi nr. 3 pealt: ohwitseri asetäitja Kristijan Mihkli p. Normann, ohwitseri asetäitjad Eric Peetri v. Prebus, Elmar Lauri p. Roger, Hugo Hansu p. Aak.

Laiaroopalise soomusrongi „Kaptin Irw'e“ pealt: ohwitseri asetäitja Aleksander Sawiant.

4. jalawäe polgust: ohwitseri asetäitja Gustav Mardi p. Waga.

1. ratsapolgust: lipnit Edgar Ludwigi p. Kuusik.

Laiaroopalise soomusrongi nr. 3 pealt j. ametnit Artur Heintichi p. Manke.

Üleüldine osa.

Kuulipilduja osade nimetused.

Kui umbes aasta eest meie wabariik oma 700 aasta pikkusest unest ärkas ja suure Wene riigiga elu ja surma peale heitlema hakkas, olime meie niisuguses seisukorras, et meil mingisuguseid ühiseid komandosõnu ei sõjariistade ja nende osade nimetusi ei olnud. Wõib ütelda — igauks lamandas ja „ristis“, kuidas see tema meelest kõige õigem ja kohasem näis olewat. Ajajook-

ful saadi juba niikaugele, et väikesed raamatukesed komandosõnade ühtlustamisest välja anti; niijama ilmus ka raamatutene püksi ja tema osade kirjeldusiga, kuid kuulipildujate, meie tähtsamate sõjariistade kohta ei ole veel tänini ühtegi raamatukesest ilmunud — pea igal ütsikul roodu ja komando ülemal tuli osade nimetused välja mõelda. Ei ole siis ime, kui need nimetused tublisti lahku lähewad, nii et sõdur ühest wäeosast teise üle minnes neid uuesti ümber õppima peab.

Müüd on Sõjawägede Ülemjuhataja Suurtükiväe walitsuse täsisõjariistade osakonna poolt wäeosadesse tabelid kuulipilduja osade nimetustega laiali saadetud, mida juhtnõuõriks kästakse wõtta. Sellega on jällegi samm ühtlustamise poole sessel alal astunud, mis edaspidi õpetust kergendab; kuid asjal on ka oma warjufüljed, ja nimelt: paljudki nimetused saadetud tabelites on ebatohtaselt tobatud, nii et nii mõneski wäeosas selles asjas õnnelikumad on õlud, mis pärast uued nimed aina asja keerulisemaks ja raskemaks teewad. Minul ei ole mõtet saadetud tabelites leiduwaid nimetusi armustama hakata, waid sean ainult kõrwuti nimetused, mis mulle ebatohtasend näiwad, nimetustega, mis praegusel filmapilgul minule alluwas roodus tarwitufel.

„Maximi“ juures.

Kuulipilduja „Maximi“ osade nimetusi soowiks minna isiklikult järgmiselt parandada:

Saadetud tabelis on:

	Kas ei oleks kohasem?
1. Wintraud	Raud.
6. Pinge	Luku kael.
16. Sulu	Paigutaja — sest et tema oisefohene ülesanne on just padrunid ja kesti ühest kohast teise paigutada.
17. Sulu peolmine haaf	Ülemine padruni hoidja
18. Sulu küürwedru	Ülemise padruni hoidja wedru.
26. Plaatwedru	Lehtwedru.
28. Löökraud	Lööja.
32. Löökraua wedru	Lööja wedru.
39. Peastitu tõmbif	Tõmbif.
45. Tõmbifu rõhutiis	Lahtilastja.
48. Tõmbitu rõhutiise kaitse	Hoidja.
60. Tagasi tõmbe wedru	Tõmbewedru.
62. Tagasi tõmbe wedru pinge	Tõmbewedru kruwi.
63. Padruni wastuwõtja	Wastuwõtja.
64. Lindi ettelükkaja	Jagaja.
69. Lindi ettelükkaja põlwkäpp	Jagaja põlw.
76. Padr. heitaw wedru	Restatoru wedru.
81. Gaasifoguja muhw	Gaasifoguja kaelus.

„Colt'i“ juures.

6. Löögi haamer	Ruff.
21. Padruni renn	Lõhja.
23. „ renni bloff	„ pea.
31. Winna ja käiguraami warw	Tõukaja.
33. Wintraua pesa	Naua pesa.
37. } Tagasitõmbe wedru.	Tõukewedru — need wedrud tõukawad, aga ei tõmba mitte raami uuesti eelmisele seisukohale.
38. }	Hoidja.
58. Laskeafistus	Hoidja.

61. Padruni lindi rull	Trumm.
71. Lindi rulli tõukekäpp	Trummi tõukaja.
66. Lindi rulli hoidkäppa saatja —	Trummi tõukaja saba.
63. Lindi rulli hoidkäpp	Trummi tõukaja sõrm.
76. Padruni wäljakeitja	Restakeitja.
85. Mu'omatritkli pe-stif	Jagaja.
92. Wintraud	Raud.

„Lewis'i“ juures.

1. Radiator	Jahutaja.
5. Radiatori ühendaw wedru	Ühendaw wõru (nõu).
14. Salwe kaan	Salwe kaas.
15. Kasfeti wasaf hoidkäpp	Magasini wasaf juhtiw sõrm — sõrmed juhiwad magasinini liikumist, aga ei hoiu teda mitte.
17. Tõuke käpp	Tõuke sõrm.
25. Sihtaw	? — küig uus sõno, kas mitte sihtlawa?
33. Laskeafistus —	Hoidja.
34. Laskewedru	Tõukewedru.
42. Salwe ja radiatori ümbritu pesa pide	Ühendaw nael.
44. Laskewinn	Ülestõmbaja ehk winnatõmbaja.
44-a. Padruni etteandja	Wastuwõtja.
45. Wintraud	Raud.
46. Gaasi kolbe ühes hammasahelikku warrega	Gaasiraud ühes kammiga — ahelikuga ei ole siin midagi ühist.
48. Radiatori hoidmuhw	Tasandaja.
52. Padruni etteandja bloff	Luku kesta nupp.

79. Padruni kesta wäljakeitja	Restakeitja.
81. Kasjet	Magasin.

„Madjeni“ juures.

23. Tagasi tõmbe haamer	Tõukaja.
4. Tõmbehaamri ühend. pesa	Tõukaja pea pesa.
5. Padruni tõmbeheitja	Restakeitja.
24. Löögi haamer	Ruff.
7. Tõmbeheitja käpp	Restakeitja sõrm.
2. Padruni saatja	Ettelükkaja.
19. Käepide	Wänt.
26. Tagasitõmbe wedru	Tõukaja wedru. (Wedru ei tõmba midagi tagasi, waid saab ise kottu surutud).
27. Löögiwedru	Rufe wedru.
29. Põhja kaan (kaas)	Resta afna luuf.
37. Laftistus	Heitja.
50. Luku bloff	Juhtiw peate.
53. Luku rõhutiis	Luku press.
54. Kasfeti haaf	Magasini haaf.
0. Padruni etteandja	Wastuwõtja.
60. Laske peastif	Peastif.

Soowitaw oleks, et ka teised asjale lähedal seiswad ametiwennad omalt poolt nimetused „Sõduris“ saadaksid, siis saaks kuulipildujate määrustiklute kolkuseadmise puhul neist kõige kohasemad muidugi luudiguse. Õppuse juures on tähtis, et osadel oma ülesannete kohased ja wõimalikult lühikesed nimetused oleksid.

„Laidoneri Inwaliidide Fondi“ asutamise puhul.

Meil on asutatud mitmed kapitalid eralisteks otsustarveteks. Üks on annetanud aluspõhjaks tuhat või kümme, ajajooksul on veel weeringuid tilkunud — nii ta on jäänud kängu ja jõretumaks. Bergmanni Abira ha maha arvatud, ei ole kuulda olnud, et teistelt keegi oleks nimetamisväärilist toetust saanud.

Kapital kofku koguda, abiraha asutada, korjandus läbi wiia, see tähendab rahvahulki liikuma panema. See nõuab osawat täht, asja õigesti hindamist ja momenti tabamist. Ettevõtte peab selleks olema võimalikult populaarne.

Laidoneri nimelisele kapitalile, wigastatud sõduritele abi andmiseks, on Narwa kodaniku Hirschi poolt põhi pandud. Annetus ei ole wähest ei tea kui suur praeguse kurfi juures, kuid annetaja awaldab talenti, mis loota lubab, et tema poolt weerema pandud fiwi wõimsa hooga alla mäge tormab ja sadatuhandeid teisi endaga kaasa kifub, sest ta on õigel ajal liikuma liikunud.

Kes ühendab meid kõiki rahwusena kindlamini kui kindral Laidoner ja kellele oleme suuremad tänuwõlgelased kui neile, kes oma terwise, seega parema osa elust jätanud meid, meie maad ja warandust kaitses?

Kas seda ei tunne neid, kes selle kaitse all on wõinud oma ainelist pinda rahulikult kindlustada?

Laidoneri kapital, sõjainwaliidide toetamiseks, kofku panna, millest saaks mõjuwat abi kõik isamaa ja wabariigi ohwrid, see ei ole mitte üksnes meie sõjawäe seljatoetuse tänuwõla kustutamine, see on ka meie suurema rahwuslangelase wääriline austamine.

Seepärast olgu meil üks hool ja üks mure: et fogu rahwas, jõukama klassiga eesotsas, toimepandub wägiteole wastawalt end awaldaks.

Kurgakivi on pandud. Kes ruttab, pärib endale aupaiga põhjapanija Th. Hirschi nime kõrwa!

Segateated

pearak ruumi puudusel tänafesi numbrist wälja jääma.

Wastutaw toimetaja: Kindralstaabi polkownik Rint.
Wäljaandja: Wägede Ülemjuhataja staab.

„Sõduri“

toimetus ja talitus
on Pagari tänavalt

ülewiidud

Wene tänavale nr. 5,
(teine kord — endised Linna Koman-
dantuuri ruumid).

Eesti Wabastuse Sõja Muuseum

on Pagari tänavalt

ülewiidud

Wene tänavale nr. 5.

Trükist ilmunud

uus täielikum (192 lehek.)

Sõduri käsiraamat,

mis sisaldab eneses kõik tarwilikumad sõjawäe õpeained, nagu: siseteenistus, distsiplinaarkord, ridadeenistus, wäljakord, laskeõpetus, warjumine, topografia ja garnisoni teenistuskord.

Raamatu hind 15 marka.

Tellida võib kas Soomusrongide Diwiisi Tagawara-Pataljonist ehk G. Rohti raamatukauplusest, Tartus, Promenadi tän. 6.

EESTI WABARIIGI 1920. a. WÕIDULAEN 100.000.000 marka.

kindlustatud kogu Eesti Wabariigi warandustega ja sissetulekutega.

Laen on väljaantud 10,000-es seerias, igas seerias 100 piletit.

Pileti nimeline väärtus 100 marka, väljalaske väärtus 105 marka.

Protsentide asemel loositakse kogu laenu peale 10 aasta jooksul 40.000.000 marka.

Loosimised on neli korda aastas, kus iga kord 1.000.000 marka välja loositakse.

Wõitude arw.	Üksikute võitude summad.	Wõitude kogu-summad.
1	250.000 marka	250.000 marka
1	100.000 "	100.000 "
1	50.000 "	50.000 "
5	10.000 "	50.000 "
12	5.000 "	60.000 "
20	2.000 "	40.000 "
60	1.000 "	60.000 "
500	500 "	250.000 "
1400	100 "	140.000 "
2000 wõitu		1.000.000 marka.

Wõiduloosimisel wõidawad üksikud piletid, mitte aga terwed seeriad.

Wõidusummad makstakse puhtas rahas välja. Wõitnud piletit wõtab osa kõigist järgmistest wõiduloosimistest, kunni ta kustutamisele langeb.

Iga kustutusele langenud pileti eest maksab Riigikassa 100 marka.

1920. a. wõidulaenu wõidud sissetulekumaksust wabastatud.

Eesti Wabariigi wõidulaenu piletid on kunni 30. märtsini väljalaske hinna eest saada kõigist

renteidest,
posti- ja
telegrafi kontoritest,
laenu- ja
hoiu ühisustest,

Wast. kredit ühisustest,
Aktsia pankadest,
Eesti Pangast ja
Riigikassast.

Riigikassa Peawalitsus.